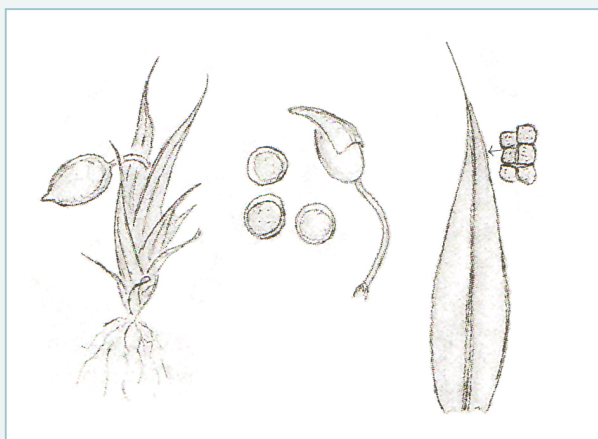

Dubbebegermose *Microbryum curvicollum*

Rødlistet art

Dubbebegermose er en liten, men karakteristisk bladmose med sine nikkende sporehus. Den er i våre naboland en lavlandsart knyttet til forstyrret kalkholdig jord med varmt mikroklima, og arten vil trolig vokse på lignende steder hos oss. Dette er et habitat i tilbakegang i Sørøst-Norge, utbygging og gjenvoksing er to viktige årsaker til det. Ut i fra de svenske forekomstene og at denne type habitat er dårlig undersøkt anses det likevel som sannsynlig at arten fremdeles vokser i Sørøst-Norge.

Status
Kategori kritisk truet (CR) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjennetegn

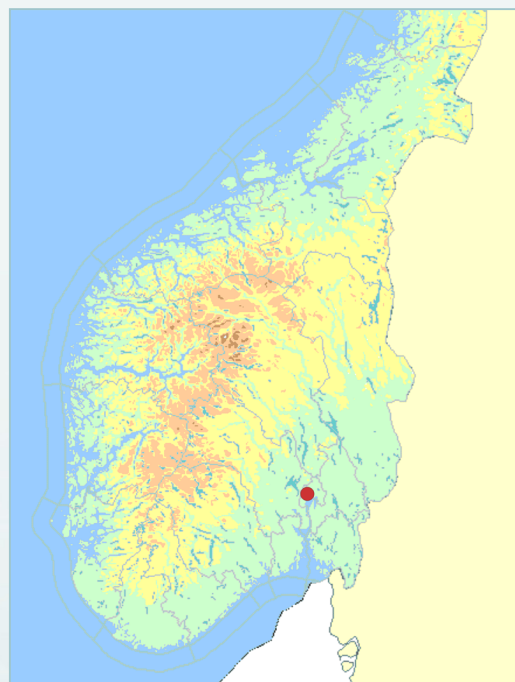
Dubbebegermose er en akrokarp bladmose, skuddene er bare ett par mm høye og det er sporofytten en legger merke til. Bladene er lansettformet og langt tilspisset, det er papiller på begge sider av bladplaten. De øvre bladene er tydelig større enn de nedenfor. Nerven er smal i bladets nedre del, men kraftigere oppover og den er utløpende i bladspissen. Sporofyttens stilk er karakteristisk oppstigende og bøyd slik at det runde til ovale sporehuset blir nikkende. Sporene er 24-28 µm i diameter og nesten glatte. Skuddene er sambo og sporofytter er vanlig forekommende.

Utbredelse

Arten er i Norge kun kjent fra en lokalitet. Opplysninger om funnet er svært sparsomme, men det anses sannsynlig at innsamlingen er gjort i Bærum kommune, Akershus av S. C. Sommerfelt (1794-1838). I Sverige er arten kjent fra flere lokaliteter i Sør-Sverige og den forekommer på noen lokaliteter i Danmark. Ellers i Europa forekommer arten i de fleste land, men med tyngdepunkt i Sørvest-Europa. Arten er også kjent fra Asia og Nord-Afrika.

Biologi

Vi har ingen opplysninger om hvordan dubbebegermose vokser i Norge. I Sverige vokser arten på forstyrret jord og på jord over berg f. eks. i nedlagte kalkbrudd. Den vokser også på kalkholdig periodevis fuktig leirjord f.eks. åkrer og grøftekanter. Mikroklimaet bør i tillegg være varmt.

Dubbebegermose er kjent fra en innsamling, trolig i Bærum kommune i Akershus.

Bestandsstatus

Habitatet åpne berg og kalkrik leirjord anses å være i tilbakegang i lavlandsområdene rundt Oslofjorden, men det finnes fremdeles arealer med potensielle voksesteder. Ut i fra at arten har få nye funn i Sør-Sverige anser vi mørketallene å være forholdsvis lave. Arten har trolig få lokaliteter og vil være utsatt for tilfeldige hendelser. Dubbebegermose er rødlistet i flere land i Nord- og Mellom-Europa.

Dubbebegermose vil være utsatt for reduksjon i arealet av potensielle voksesteder gjennom bl.a. utnyttelse av kantsoner, utbyggingsvirksomhet og gjengroing av åpne habitat. Også sprøyting og gjødsling kan ha uheldige konsekvenser. Det har ikke fremkommet ny kunnskap om arten i Norge i nyere tid.

Referanser

Frisvoll, A. A. og Blom, H. H. 1997. Trua moser i Noreg med Svalbard. Førebelse faktaark. NTNU, Vitenskapsmuseet Bot. Notat 1997-3, 170s.

Hallingbäck, T. 1998. *Microbryum curvicolle* - nickpottia. I: Hallingbäck, T. (red.), Rödlistade mossor i Sverige – Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Nyholm, E. 1989. Illustrated flora of Nordic mosses. Fasc. 2. Pottiaceae - Splachnaceae - Schistostegaceae. Nord. Bryol. Soc., Lund.